

Még több bizonytalanság: Ázsia az iráni háború árnyékában

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2026.

Szerző(k):

Nagy Angelina & Goreczky Péter

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

Borítókép forrás: reuters.com

Nagy Angelina, vezető kutató, MKI
Goreczky Péter, vezető kutató, MKI

MÉG TÖBB BIZONYTALANSÁG: ÁZSIA AZ IRÁNI HÁBORÚ ÁRNYÉKÁBAN

Ázsia országai eddig különböző mértékben szenvedték el az energiahordozók áremelkedésének hatásait, ugyanakkor a válság fájdalmasan nyilvánvalóvá tette kitettségüket az energiabiztonság terén. Mindez arra készítheti az ázsiai kormányokat, hogy újra gondolják a közel-keleti régióban betöltött, hagyományosan korlátozott diplomáciai és biztonsági szerepüket. A háború következményeként a jövőben előtérbe kerülhet az Egyesült Államok és ázsiai szövetségesei részéről a közös fegyvergyártás. Washington térségbéli szövetségesei számára várhatóan még inkább prioritássá válik saját védelmi képességeik fejlesztése, amely egyfajta spirált beindítva az USA-val szemben álló országok fegyverkezését is ösztönözheti.

Ami az iráni háború Kelet- és Délkelet-Ázsiát érintő gazdasági következményeit illeti, nem meglepő módon az olajáremelkedést kell mindenekelőtt megemlíteni. 2024-ben a Hormuzi-szorost elhagyó kőolaj és LNG szállítmányok 84% illetve 83%-a irányult Ázsiába,¹ a régió tehát kifejezetten ki van téve az iráni háború hatásainak. Ázsia országai ugyanakkor különböző mértékben szenvedték el eddig az energiahordozók kereskedelmében jelentkező fennakadások és áremelkedések hatásait. Kínának és Japánnak jelentős olajtartalékjai vannak, Brunei és Malajzia pedig maguk is kőolajkitermelők, Ázsia indo-csendes-óceáni régiójának többi állama azonban már most komoly energiaellátási problémákkal küzd, amelyeket rövidített munkahéttel, a légkondicionálás és az üzemanyagvásárlás korlátozásával, vagy állami támogatásokkal igyekeznek enyhíteni. Ez utóbbi azonban csak a térség gazdagabb országai számára lehet akár középtávon is opció. Alternatívaként elméletileg szóba jöhet a régióban népszerű LNG, ugyanakkor a legtöbb országban hiányoznak a szükséges tárolókapacitások. A krízis

1 Joshua Kurlantzick, „The Iran War is Causing Energy Chaos in Asia”, [Az iráni háború energia káoszt okoz Ázsiában], *Council on Foreign Relations*, 2026. március 18., <https://www.cfr.org/articles/the-iran-war-is-causing-energy-chaos-in-asia>

pedig könnyen társadalmi instabilitáshoz vezethet, Indonéziában,² illetve több dél-ázsiai országban már korábban is előfordultak komoly zavargások az emelkedő üzemanyagárak miatt, a háború esetleges elhúzódása így belpolitikai válságokat is okozhat a térségben. Indonézia ebből a szempontból az egyik leginkább kitett országnak számít, lévén olajtartalékjai mintegy 25 napra elegendők, szemben Japán vagy Dél-Korea készleteivel, mely becslések szerint 200 napig fedezi a belföldi fogyasztást.³ A jelentős kőolaj tartalékok révén Japán egy ideig fenn tudja tartani legalább az ellátás biztonságát, ám a háború következményei alól az ország gazdaság így sem tudja kivonni magát. Az emelkedő szállítmányozási költségek és energiaárak egyrészt további terhet jelentenek az amúgy is inflációs nyomással küzdő japán gazdaságnak, másrészt megnehezítik a kormány gazdaságélénkítési és haderőfejlesztési programjának végrehajtását, amelyhez jelentős állami költekezésre lenne szükség. Délkelet-Ázsia legszegényebb és legszűkebb gazdasági kapcsolati hálójával rendelkező államai – például Mianmar vagy Laosz – különösen veszélyeztetve vannak, mivel egyrészt nincsenek forrásaik tompítani a válság hatásait, másrészt kevés a lehetőségük a beszerzés diverzifikálására. A tartósan fennmaradó magas olajár azonban az olyan, exportra termelő gyártási központok versenyképességét is visszaveti, mint Thaiföld és Vietnám. Az olaj mellett a másik, szűk keresztmetszetet okozó közel-keleti importcikk a térség országai számára a műtrágya, amelynek hiánya, vagy árának jelentős emelkedése élelmiszerválságot generálhat a régióban.

A nyilvánvaló, közvetlen hatásokon túl a térség országai számára egy új geostratégiai helyzetet is teremt a válság. Az eddigi is nyilvánvaló kettős kitettség, vagyis a biztonsági szempontból az USA-tól, gazdasági kapcsolatok terén pedig Kínától való függés mellett most fájdalmasan nyilvánvalóvá vált egy harmadik kitettség, még pedig az energiabiztonság és a Közel-Kelet vonatkozásában. Bár egyelőre nem látható, hogy mennyi ideig tart a háború, és mikor állhat helyre a közel-keleti kőolaj export, az ázsiai országok vezetői vélhetően igyekeznek valamiféle startégiát alkotni a kitettség jövőbeni csökkentésére. Az import diverzifikációja mellett minden bizonnyal nő a motiváció a tiszta energiára való mielőbbi átállásra, ami Kínának, mint a technológia fő exportőrének gazdasági pozíciót

2 Al Jazeera, „Protests in Indonesia as anger grows over fuel price hike”, [Az emelkedő üzemanyagárak miatti harag tüntetésekhez vezet Indonéziában], 2022. szeptember 6., https://www.aljazeera.com/news/2022/9/6/protests-in-indonesia-as-anger-grows-over-fuel-price-hike?utm_source=chatgpt.com

3 Prime Sarmiento, „Asia-Pacific scrambles amid oil shock”, [Az ázsiacsendesóceáni régió küzd az olajársokk miatt], *China Daily*, 2026. március 18., https://global.chinadaily.com.cn/a/202603/18/WS69ba0c4ba310d6866eb3e72f.html?utm_source=chatgpt.com

javítaná a térségben. Másrészt sebezhetőségük felismerése arra is készítheti az ázsiai kormányokat, hogy újra gondolják a közel-keleti régióban betöltött, hagyományosan korlátozott diplomáciai és biztonsági szerepüket. Az ázsiai államok együttesen a világ legnagyobb energiaimport-piacát adják, összehangoltabb fellépésük révén növekedne diplomáciai befolyásuk, ami lehetővé tenné számukra, hogy aktív szerepet játszanak a közel-keleti térség konfliktusainak mérséklésében.

Ami az iráni konfliktus biztonságpolitikai következményeit illeti, legközvetlenebb formában ez az Egyesült Államok kelet-ázsiai szövetségeseit, Japánt és Dél-Koreát érinti, akik az amerikai nyomásgyakorlás révén rákényszerülhetnek, hogy valamilyen formában támogassák az USA-t a Hormuzi-szoros akadálytalan forgalmának biztosításában.⁴ A washingtoni felszólítás, hogy viszonzják a védelmi szövetségben megfogalmazott biztonsági garanciát, kellemetlenül érinti Tokiót és Szöült, hiszen gazdasági számításból alapvetően valamennyi közel-keleti állammal konstruktív diplomáciai kapcsolatokra törekednek, nem érdekeltek az oldalváltásban és a belpolitikailag sem feltétlenül könnyedén eladható szerepvállalásban. Amennyiben viszont ez elkerülhetetlen, a két ország nagy valószínűséggel egymással és az erre hajlandóságot mutató európai országokkal koordinálva igyekezne logisztikai szintű segítségnyújtás révén eleget tenni az amerikai elvárásoknak.

Az iráni helyzetnek egy másik biztonsági vonatkozású, közvetlenül érezhető hatása is van a kelet-ázsiai országok számára: nevezetesen, hogy az előzetes számításoknál idő- és erőforrásigényesebbnek bizonyuló konfliktusban az USA-nak át kellett telepítenie védelmi infrastruktúrájának egy részét az indo-csendes-óceáni színtérről a Közel-Keletre. Így például átmozgatták a Dél-Koreában állomásoztatott THAAD-rendszer és Patriot elfogórakéták egy részét, továbbá több ezer amerikai tengerészgyalogost és egy hadihajót is átvezényeltek a Közel-Keletre Okinawáról.⁵⁶ Az áttelepítések természetesen nem olyan mértékűek, hogy azok megremessék a japán vagy dél-koreai védelmi pozíciókat vagy szünetet jelentsenek az amerikai jelenlétben a régióban. Kérdéseket vethetnek fel ugyanakkor azonban az amerikai elrettentéssel, védelmi prioritásokkal, illetve

4 „Trump Calls For Hormuz Coalition”, *Council on Foreign Relations*, 2026. március 16., <https://www.cfr.org/articles/trump-calls-for-hormuz-coalition>

5 Julian Ryall, „South Korea uneasy as US moves air defenses to Middle East”, *Deutsche Welle*, 2026. március 16., <https://www.dw.com/en/south-korea-uneasy-as-us-moves-air-defenses-to-middle-east/a-76378551>

6 Moon Ji-yeon, „U.S. Shifts Japan-Based Forces to Middle East”, *The Chosun Daily*, 2026. március 15., <https://www.chosun.com/english/world-en/2026/03/14/VXPRVDS26JFIPPHXQSH6LMIVRY/>

Washington képességeivel kapcsolatban egy elhúzódó konfliktus esetén, amely összességében intenzívebb fegyverkezést ösztönözhet az amerikai szövetségesek részéről.

A háború egyik fontos, a kelet-ázsiai országokat biztonsági szempontból közvetettebb módon érintő hatása szintén a fegyverkezéssel kapcsolatos. A rakétákat és rakétaelhárító képességeket rohamosan felemésztő konfliktus ugyanis komolyan kimeríti az amerikai készleteket és gyártókapacitásokat. Ez egyrészt némi aggodalomra adhat okot olyan szövetségesek esetében, mint Tajvan, amelyek nagyban függenek az amerikai fegyverszállításoktól.⁷ Másrészt ennek eredményeképp felértékelődhetnek olyan alternatív exportőrök, mint Dél-Korea és Japán, akiknek eleve kifejezett célja egyre nagyobb részesedést szerezni a globális fegyverpiacon. Jobban előtérbe kerülhet továbbá az Egyesült Államok és ázsiai szövetségesei között a közös rakéta- és muníciógyártás is. Ez megfigyelhető volt például Takaicsi japán miniszterelnök március 19-i washingtoni látogatása során, ahol az amerikai elnökkel többek között légvédelmi rendszerek közös gyártásáról is megállapodtak, de megmutatkozik az USA-vezette indo-csendes-óceáni Ipari Ellenállóképesség (Partnership for Indo-Pacific Industrial Resilience, PIPIR) nevű, védelmi gyártásra szakosodott partnerség frissen bejelentett projektjeiben is.^{8,9}

Az iráni konfliktus összességében valamennyi kelet-ázsiai szereplő számára tanulságokkal szolgál biztonsági szempontból. A következmények – például arra nézve, hogy Kína pozícióira inkább negatív vagy pozitív hatással lesz a háború – persze nagyban függenek attól, hogy milyen tartósan marad lekötve Washington a Közel-Keleten. Az viszont bizonyos, hogy Washington térségbéli szövetségesei számára még nagyobb prioritássá válik saját védelmi képességeik fejlesztése, amely spirálként hatva az Amerikával szemben álló országok fegyverkezését is táplálhatja. A konfliktus tehát ráerősíthet már eleve meglévő folyamatokra, így az intenzívebb fegyverkezésre és a magasabban beállt feszültség szintre a régióban.

7 Prashant Rao, „Taiwan worries over US support to counter China”, *Semafor*, 2026. március 24., <https://www.semafor.com/article/03/24/2026/taiwan-worries-over-us-support-to-counter-china>

8 „The US and Japan are seeking to quadruple production of the SM-3 IIA, the most advanced anti-aircraft missile on their destroyers”, *Zona Militar*, 2026. március 28., <https://www.zona-militar.com/en/2026/03/28/the-us-and-japan-are-seeking-to-quadruple-production-of-the-sm-3-ii-a-the-most-advanced-anti-aircraft-missile-on-their-destroyers/>

9 „Multinational defense partnership launches missile motor program in Japan”, *Indo-Pacific Defense Forum*, 2026. március 28., <https://ipdefenseforum.com/2026/03/multinational-defense-partnership-launches-missile-motor-program-in-japan/>

**MAGYAR
KÜLTÜGYI
INTÉZET**